

АНТИКОРРУПЦИОННАЯ
НАЦИОНАЛЬНАЯ
ИНИЦИАТИВА

ՀԱԿԱԿՈՒՈՒԴՑԻՈՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ (ՀԱՆ) ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՁԵԿՈՒՅՑ

**ՍԱՄՎԵԼ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ (ԼՏԻԿ ՍԱՄՈ). ԻՆՉՊԵՍ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ «ՇԱՔԱՐԻ ԱՐՔԱՆ» ՊԱՅՊԱՆԵՑ
ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԻՑ ՀԵՏՈ**

Գործող անձ՝

Սամվել Ալեքսանյան

ՀԱՆ-ի այս հետաքննությունը հայկական օլիգարխիկ համակարգի «խոհանոց» հայացք գցելու փորձ է, որտեղ քաղաքական կարգախոսներն ու հեղափոխական իդեալները բախվում են բիզնես-շահերի բետոնե պատին: Մեր ուշադրության կենտրոնում մի մարդ է, ում անունը Հայաստանում դարձել է հասարակ անուն՝ Սամվել Ալեքսանյան, նույն ինքը՝ ԼՖԻԿ Սամոն: 1990-ականներից հայտնի կրծկալների վաճառականը, շաքարավազի շուկայի մենաշնորհատերը, ԱԺ երեք գումարման պատգամավորը, Սերժ Սարգսյանի հավատարիմ ծառան, իսկ այսօր՝ Նիկոլ Փաշինյանի լոյալ գործընկերը: Ինչպե՞ս է միևնույն մարդուն հաջողվում «յուրային» մնալ երկու անհաշտ ռեժիմների օրոք: Այս հարցի պատասխանը բանալին է՝ հասկանալու, թե ինչու «թավշյա հեղափոխությունից» հետո Հայաստանն այդպես էլ չդարձավ այլ երկիր:

Այս հետաքննության մեջ մենք մեկտեղել ենք հայկական և միջազգային աղբյուրներից քաղված ցրված փաստերը՝ ցույց տալու համար, թե ինչպես է գործում այն համակարգը, որտեղ օլիգարխը չի անհետանում, այլ պարզապես գույնն է փոխում: Մենք կհետևենք, թե ինչպես է ԼՖԻԿ Սամոն՝ քրեական սկանդալներով, պատվիրված սպանությունների և պատանդառությունների մեղադրանքներով շրջապատված կերպարը, պահպանում իր ազդեցությունը, ստանում բազմամիլիոնանոց հարկային արտոնություններ և շարունակում վերահսկել շուկաները՝ չնայած իշխանափոխությանը: Մենք կպատմենք այն մասին, թե ինչպես է օլիգարխի կինը հայտնվում Ամսա Հակոբյանի վճարովի ճաշկերույթներին, ինչպես են Ալեքսանյանի ընկերությունները ֆինանսավորում իշխող կուսակցությանը, և թե ինչպես է մենաշնորհների դեմ պայքարի կարգախոսներով իշխանության եկած կառավարությունը առատորեն վարձատրում «շաքարի արքային» այնպիսի արտոնություններով, որոնցից շարքային հարկատուի մազերը բիզ-բիզ են կանգնում:

Սա պատմություն է այն մասին, որ Հայաստանում հեղափոխությունները փոխում են ցուցանակները, այլ ոչ թե բովանդակությունը: Եվ այն մասին, որ ԼՖԻԿ Սամոն բացառություն չէ, այլ կանոն: Կանոն, որը գործում է տասնամյակներ շարունակ. ողջ մնալու համար օլիգարխին բավական է ժամանակին դիրքորոշումը փոխել և ընդհանուր լեզու գտնել նոր իշխանության հետ: Իսկ իշխանությունը, որքան էլ «ժողովրդական» լինի, միշտ կգտնի միջոց երախտահատույց լինելու իր հավատարիմ դաշնակցին:

«ԼՖԻԿ ՍԱՄՈՆ». ԿՐԾԿԱԼՆԵՐՑ ՄԻՆՉԵՎ ՇԱՔԱՐԻ ԿԱՅՍՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սամվել Լիմինդրի Ալեքսանյանը ծնվել է [1968 թվականի օգոստոսի 19-ին](#) Երևանում: Նա տնտեսագիտական կրթություն է ստացել Հայկական գյուղատնտեսական ինստիտուտում (Հայաստանի ազգային ագրարային համալսարան): 1988-1990 թվականներին ծառայել է խորհրդային բանակում: 1990 թվականին աշխատել է

որպես որակավորված բանվոր սանտեխնիկական սարքավորումների գործարանում, իսկ 1993 թվականին՝ մետաղական կոնստրուկցիաների արտադրամասի պետ:

«ԼՖիկ Սամո» մականունը. ընտանեկան բիզնես և փողոցային առևտուր

Իր «ԼՖիկ Սամո» մականունը Ալեքսանյանը ստացել է դեռևս խորհրդային տարիներին: Այնուամենայնիվ, հայկական աղբյուրների համաձայն, այս մականվան արմատները գնում են դեպի ընտանեկան պատմություն. Սամվելի հայրը խորհրդային ժամանակներում կանաչի ներքնաշորերի խանութ ուներ: Ինքը՝ Սամոն, զբաղվում էր կանաչի ներքնաշորերի առևտրով (նաև՝ սպեկուլյացիայով), որտեղից էլ առաջացել է այս ժողովրդական մականունը:

1990-ական թվականների կեսերին Ալեքսանյանը սկսեց զբաղվել շաքարավազի ներկրմամբ, ինչի համար ստացավ երկրորդ մականունը՝ «Պետոկ Սամո»: Այնուամենայնիվ, այս մականունն ավելի կարճակյաց եղավ և ժամանակի ընթացքում իր տեղը զիջեց նախկինին: 1994-2003 թվականներին Ալեքսանյանը զբաղվել է անհատ ձեռնարկատիրությամբ:

ՕՂՈՒ ԱՊՕՐԻՆԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԴԱՏԱԿԱՆ ԲԱՇՔՇՈՒԿՆԵՐ

1990-ական թվականներին Ալեքսանյանը հայտնի էր նաև ապօրինի օղու արտադրությամբ, որի վրա փակցնում էր բրենդայիններին արտաքսնապես նմանվող պիտակներ: Ուկրաինական «Global Spirits» հոլդինգը (ապրանքանիշեր՝ «Хортиця», «Шустов», «Oreanda») հայց էր ներկայացրել նրա դեմ «Хлороц» օղու թողարկման

համար, որի պիտակը ճշգրտորեն կրկնում էր «Хортиця»-ի դիզայնը:

Ալեքսանյանն ինքը 2011 թվականին արձագանքեց այդ մեղադրանքներին՝ հայտարարելով. «Ես վաղուց չեմ արտադրում նրանց օղիներին նմանվող օղի, օրինակ՝ «Украина» «Хортиця»: Նման օղիներ մենք նախկինում ենք արտադրել, իսկ հիմա՝ ոչ: Քանի որ նախկինում արտադրել ենք և դրա համար տուգանվել, նրանք կարծում են, թե հիմա էլ ենք արտադրում»: Այն հարցին, թե ներկայումս ինչ անվանումներով է իր «Ալեքս Գրիգ» ընկերությունը օղի արտադրում, Ալեքսանյանը նշեց միայն երկու ապրանքանիշ՝ «Белый лебедь» և «Русский мед»:

Այնուամենայնիվ, կեղծումների հետ կապված պատմությունը դրանով չավարտվեց:

2014 թվականին «Վի Այ Վեդա Ինվեսթմենթ Լիմիթեդ» ընկերությունը հայց ներկայացրեց «Ալեքս Գրիգ»-ի դեմ՝ պահանջելով արգելել իր ապրանքային նշանների օգտագործումը: 2015 թվականին արդեն երկու ընկերություն՝ «Վլակտոր Թրեյդինգ Լիմիթեդ»-ը և «Պարլամենտ Դիստրիբյուշն»-ը, դատական գործընթացներ նախաձեռնեցին Ալեքսանյանի ընտանիքին պատկանող «Ալեքս Գրիգ» և «Ա և Գ» ՍՊԸ-ների դեմ:

Պահանջների Էությունը նույնն էր. պատգամավորի ընկերություններն օգտագործում էին հայտնի արտադրողների ապրանքանիշերը և մոլորեցնում հայ սպառողներին, որոնք գնում էին օղի՝ «հայտնի ապրանքանիշի արտադրանքին ջրի երկու կաթիլի պես նման» պիտակներով շշերով, սակայն հայկական պարունակությամբ: Հայաստանի Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովը օղու շուկայում անբարեխիղճ մրցակցության համար «Ալեքս Գրիգ» ընկերությանը ընդհանուր առմամբ տուգանեց 2,5 միլիոն դրամի չափով:

ԲԻԶՆԵՍ ԿԱՅՍՐՈՒԹՅԱՆ ՍՏԵՂԾՈՒՄԸ

Չնայած կասկածելի անցյալին՝ 2000-ական թվականներին Ալեքսանյանը դարձավ Հայաստանի ամենաազդեցիկ ձեռնարկատերերից մեկը: 2002 թվականին նա պարզևատրվեց մեղալով Հայաստանի Հանրապետությունում օլիմպիական շարժման առաջնության գործում ունեցած վաստակի համար:

Նա դարձավ «Ալեքս Գրուպ» (հետագայում՝ «Ալեքս Հոլդինգ») ընկերության սեփականատերը, որին էր պատկանում շաքարավազի, կարագի և բուսական յուղի ներմուծման մենաշնորհը: Նրա Fleetfood ընկերությունը փաստացի մենաշնորհ ուներ Հայաստան ցորենի, շաքարավազի, ալկոհոլի և բուսական յուղի՝ բարձր եկամտաբերություն ունեցող ներմուծման ոլորտում:

Նրա վերահսկողության տակ էին գտնվում նաև «Երևան Սիթի» խոշորագույն սուպերմարկետների ցանցը (հիմնադրվել է 2007 թվականին), «Նատալի Ֆարմ» դեղատնային ցանցը և տեքստիլ ֆաբրիկաները: «Ալեքս Տեքստիլ»-ի արտադրանքը լայնորեն ներկայացված էր «Երևան Սիթի» սուպերմարկետներում, ընդ որում այդ խանութներում այլ արտադրողների գույպաներ և վարտիքներ չկային՝ միայն «Ալեքս Տեքստիլ»-ինը:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՐԻԵՐԱ. ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԳԱՄԱԿՈՐ

2003-2018 թվականներին Ալեքսանյանը եղել է Հայաստանի Ազգային ժողովի պատգամավոր: 2003 թվականի մայիսի 25-ին նա պատգամավոր է ընտրվել թիվ 14 ընտրատարածքից: Խորհրդարանում նա աշխատել է Ֆինանսավարկային, բյուջետային և տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովում:

Ալեքսանյանը Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության անդամ էր, որը գլխավորում էր Նախկին Նախագահ Սերժ Սարգսյանը: Այս բոլոր տարիների ընթացքում նա անշեղորեն աջակցում էր իշխանություններին: Ընդդիմադիրները նրան մշտապես մեղադրում էին ընտրակաշառք բաժանելու և քաղաքական ընդդիմախոսների նկատմամբ բռնություն գործադրելու մեջ:

2017 թվականին Ալեքսանյանը կրկին ընտրվել է Խորհրդարանի պատգամավոր հանրապետական կուսակցության ցուցակով: Նրա բիզնես կայսրությունը ներառում էր Fleetfood ընկերությունը, որին [Hetq.am-ի տվյալներով](#) պատկանում էր շաքարավազի ներքին շուկայի 99,4%-ը:

Ըստ հայկական մամուլի տվյալների՝ ինքը՝ Ալեքսանյանը, երկրի ամենահարուստ գործարարներից մեկն է, ով ազդեցություն ունի Երևանի Մալաթիա-Սեբաստիա բանվորական շրջանում: Ժողովրդի շրջանում նրան անվանում են նաև «կիսաքրեական օլիգարխ»՝ նշելով, որ նա թիկնապահների բանակ է պահում:

Մենաշնորհային արտոնություններ. ինչպես էր «շաքարի արքան» իր ձեռքում պահում շուկան

Ալեքսանյանի մենաշնորհի իրական մասշտաբները բացահայտվում են թվերի մեջ: [Aniarc-ի հետաքննության տվյալներով](#), որոնք .hիմնավորվում են ըստ WikiLeaks-ի նյութերի՝ մեկ ներմուծող՝ Սամվել Ալեքսանյանը (նույն ինքը՝ ԼՖիկ Սամոն), վերահսկում էր շաքարավազի ներմուծման 90 տոկոսը, կարագի ներմուծման գրեթե ողջ ծավալը և հացահատիկի շուկայի խոշոր հատվածը: Նույն փաստաթղթում նշվում է, որ հիմնական ապրանքատեսակների մատակարարումները վերահսկելու օլիգարխների կարողության բանալին իշխանության ազդեցիկ դեմքերի հետ սերտ կապերն են: Չեկույցում ընդգծվում է նաև, որ Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովը «բավարար չափով հզոր չէ, որպեսզի հաջողությամբ դիմակայի հիմնական ապրանքների շուկաները վերահսկող հսկաներին»:

2016 թվականին իրավիճակն էլ ավելի ակնառու տեսք ուներ: Մաքսային կոմիտեի տվյալների համաձայն՝ [Բրազիլիայից ներմուծվել է 57,9 հազար տոննա շաքար](#): Ո՞րն էր կողմից, ըստ ձեզ: Անշուշտ, Սամվել Ալեքսանյանի՝ հենց նույն ԼՖիկ Սամոնի: Բայց չէ՞ որ միայն նա չէր ներմուծում... Մնացած ծավալները խորհրդանշական էին՝ 300 գրամ ԱՄՆ-ից, 3,9 կիլոգրամ Հունգարիայից, 10,5 կիլոգրամ Սլովակիայից: Ընդհանուր առմամբ, մեկ տարվա ընթացքում Հայաստան է ներմուծվել 61,5 հազար տոննա շաքարավազ, որից 57,9 հազարը՝ լՖիկական: Այսինքն՝ 95%-ը: Ընդ որում, Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի Նախագահը հայտարարում էր, թե «մեզ մոտ

շաքարավազի մենաշնորհի չկա», և որ Հայաստանում դրանով զբաղվում է ավելի քան 20 տնտեսվարող սուբյեկտ:

2017 թվականին, երբ շաքարի շուկայում գործում էր 85 ընկերություն [Ալեքսանյանի «Ալեքս Զոլդինգ» ընկերության մասնաբաժինը կազմում էր 97%:](#) 2018 թվականին ընկերությունների թիվը կրճատվեց 10-ի, իսկ «Ալեքս Զոլդինգ»-ի մասնաբաժինը, [թեև հրավ մինչև 92%,](#) բայց նախկինի պես մնաց բարձր: Ասպիսով, ինչպես նշում էր մամուլը. «Ալեքսանյանը շարունակում էր կրել «շաքարի արքա» պատվավոր կոչումը»:

Ավելի ուշ՝ 2019 թվականի դրությամբ, «Ալեքս Զոլդինգ»-ի մասնաբաժինը նվազեց մինչև մոտ 80%: 2019 թվականի հոկտեմբերին հակամենաշնորհային կարգավորող մարմնի ղեկավար Գևորգ Գևորգյանը հայտարարեց, որ «շաքարի արքայի» մասնաբաժինը շուկայում մեկուկես տարվա ընթացքում է մոտ 20%-ով: Այնուամենայնիվ, ինչպես նա նշեց, «եթե 100 ընկերություն գա շուկա, սակայն նրանց մասնաբաժինը կազմի ընդամենը 1-2%, ապա Եսկան ոչինչ չի փոխվի»:

Ընկերությունը բազմիցս տուգանվել է հակամենաշնորհային մարմնի կողմից՝ շուկայում մենաշնորհային դիրքի և շաքարավազի գները թելադրելու փորձերի համար: 2020 թվականին «Ալեքս Զոլդինգ»-ը տուգանվեց 17,6 միլիոն դրամ խախտումը վերացնելու պահանջով:

2016 թվականի լրագրողական հետաքննությունը ցույց տվեց, թե ինչպես էր Ալեքսանյանն օգտագործում իր մենաշնորհային դիրքը գները հիմնադուրկ բարձրացնելու համար: Մաքսային կոմիտեի տվյալների համաձայն՝ 2016 թվականին ներմուծված շաքարավազի մաքսային արժեքը կազմել է 36 ցենտ մեկ կիլոգրամի համար, այնինչ 2015 թվականին այն 42 ցենտ էր. այսինքն՝ շաքարավազի ներմուծման գինը նվազել էր 14%-ով: Չնայած դրան, 2015 թվականին շաքարավազը վաճառվում էր մեկ կիլոգրամը 350 դրամով, իսկ 2016-ին [արդեն 405 դրամով](#): Փաստացի գներն աճել էին 15%-ով այն պայմաններում, երբ ներմուծման արժեքը նվազել էր 14%-ով: «Հայկական ժամանակ» օրաթերթն ուշադրություն հրավիրեց այս ակնհայտ անհամապատասխանության վրա՝ նշելով, որ Հայաստանում շաքարավազի շուկան ամբողջությամբ մենաշնորհված է:

Մենաշնորհը տարածվում էր ոչ միայն շաքարավազի վրա: [Ալեքսանյանը վերահսկում էր կարագի և բուսական յուղի ներմուծումը](#): Վերահսկիչ պալատի գեկույցի համաձայն՝ պատգամավոր-օլիգարխ Սամվել Ալեքսանյանը միայն ինսուլինի ներմուծումից տարեկան ստանում է շուրջ 700 միլիոն դրամի շահույթ: Հատկանշական է, որ նա հանդիսանում է շաքարավազի ներմուծման մենաշնորհատեր, և այդպիսով «այժմ նրան վճարում են բացարձակապես բոլորը՝ և՛ առողջները, և՛ հիվանդները: Հայաստանի բոլոր քաղաքացիները՝ առանց բացառության»:

2024 թվականին Ալեքսանյանին պատկանող «Երևան Սիթի» սուպերմարկետների ցանցում շաքարավազի գները կրկին հանրային արձագանք բարձրացրին: 2024 թվականի սեպտեմբերին «Yerevan City» սուպերմարկետներում շաքարավազը վաճառվում էր արդեն 405 դրամով՝ մեկ կիլոգրամի համար: Ընդ որում, ինքը՝ գործարարը, հրապարակայնորեն հայտարարում էր, որ «շուկաների մենաշնորհացման հակառակորդ եմ»: Այնուամենայնիվ, ինչպես նշում էին 2LU-ները,

չնայած իշխանափոխությանը և մենաշնորհների դեմ պայքարի մասին բարձրագույն հայտարարություններին, «Ալեքսանյանը գրեթե չի զիջել իր դիրքերը»: Ավելին՝

2020 թվականին Ալեքսանյանին պատկանող «Yerevan City» սուպերմարկետների ցանցը [տուգանվեց 17,6 մլն դրամով](#) «կարագի շեղման»՝ շուկայում գերիշխող դիրքի չարաշահման համար:

ՔՐԵԱԿԱՆ ՀԵՏՔ. ՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՊԱՏԱՆԴԱՌՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՌԵՅԴԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Գործունեության տարիների ընթացքում Ալեքսանյանի անունը բազմիցս կապվել է ծանր հանցագործությունների հետ՝ պատվիրված սպանություններից մինչև մարդկանց առևանգումներ և անշարժ գույքի ապօրինի զավթումներ: Քրեական հետքը ուղեկցում է «շաքարի արքային» նրա ողջ կարիերայի ընթացքում, սակայն Հայաստանի իրավապահ մարմինները որևէ անգամ գործարարին պաշտոնական մեղադրանք չեն առաջադրել:

Արմեն Իսրայելյանի («Պելիկան») սպանությունը

2016 թվականի հոկտեմբերի 23-ին [Նոր Մոսկվայի վարձակալված բնակարաններից մեկում հայտնաբերվել են Հայաստանի երկու քաղաքացիների դիակներ](#)՝ գլխի շրջանում հրազենային վիրավորումներով: Սպանվածները 1970 թվականին ծնված Արմեն Իսրայելյանն էր (հայտնի «Ձուկ» կամ «Պելիկան» մականուններով) և 1973 թվականին ծնված Էդուարդ Նշանյանը (հայտնի «Մալիշ» կամ «Ճուտ» մականուններով): Ըստ նախնական տվյալների՝ մահը վրա էր հասել դիակները հայտնաբերելուց 3–5 օր առաջ: Դեպքի վայրում հայտնաբերվել էր 5,45 մմ տրամաչափի յոթ փամփուշտի պատիճ և երկու գնդակ: [«Հրապարակ» օրաթերթի տեղեկություններով](#)՝ սպանությունը կատարվել էր դիպուկահարի կողմից. երկու սպանվածներն էլ վիրավորում էին ստացել գլխի շրջանում, ինչը վկայում էր կատարողի պրոֆեսիոնալիզմի մասին:

Սպանությունն անմիջապես մեծ արձագանք ստացավ, քանի որ զոհերից մեկը՝ Արմեն Իսրայելյանը, հին հաշիվներ ուներ Հայաստանի Ազգային ժողովի պատգամավոր Սամվել Ալեքսանյանի հետ: Դեռևս 2016 թվականի հունիսին Իսրայելյանը դիմել էր հայկական թերթերին՝ հայտարարելով, որ Ալեքսանյանը խլել է իր բիզնեսը, առևանգել իրեն և մի քանի օր պահել նկուղում: Նա լրագրողներին էր ներկայացրել ԼՖիկի հետ հեռախոսազրույցների քաղվածքներ, որոնցում գործարարը փաստացի սպառնում էր իրեն: 2002-ից 2015 թվականներին Ալեքսանյանի մոտ աշխատած Իսրայելյանը պնդում էր. «Եթե ինձ հետ որևէ բան պատահի, մեղավորը Ալեքսանյանն է»: Այս հայտարարություններից մի քանի ամիս անց նա սպանվեց:

Իսրայելյանի հայտարարությունների հիման վրա, որոնցում նա Ալեքսանյանին մեղադրում էր մարդկանց առևանգման, սպառնալիքների և մի շարք այլ ծանր հանցագործությունների մեջ, հարուցվել էր քրեական գործ, որտեղ Իսրայելյանը

հանդես էր գալիս որպես հիմնական վկա: Սակայն, ինչպես հայտարարեց ընդդիմադիր պատգամավոր Նիկոլ Փաշինյանը, այդ քրեական գործը Հատուկ քննչական ծառայության կողմից կասեցվել էր Իսրայելյանի սպանությունից ընդամենը մեկ շաբաթ առաջ: Փաշինյանի խոսքով՝ դա դարձավ «դատական համակարգի ծախու լինելու անհերքելի ապացույցը»:

2016 թվականի հոկտեմբերի 25-ին [Նիկոլ Փաշինյանը հանդես եկավ Ազգային ժողովում հայտարարությամբ](#)՝ անդելով, որ Մոսկվայում Հայաստանի երկու քաղաքացիների սպանության հետքերը տանում են Երևան: Նա Ալեքսանյանին մեղադրեց պատվիրված սպանության մեջ: Փաշինյանը նաև կոչ արեց Հատուկ քննչական ծառայությանը պատգամավոր-օլիգարխի դեմ վարույթ հարուցել՝ հիմնվելով «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի հրապարակումների վրա:

[Ինքը՝ Ալեքսանյանը, մեկնաբանելով](#) իրեն ներկայացված մեղադրանքները, լրագրողներին հայտարարել է. «Ի՞նչ սպանություն: Ինչո՞ւ պետք է դա կապված լինի ինձ հետ: Նիկոլը երբ է ճիշտ խոսել, որ հիմա խոսի»: Ընդ որում, պատգամավորը հրաժարվել է պատասխանել տվյալ գործի հետ կապված որևէ հարցի:

ՌԴ-ում Հայաստանի դեսպանատան տվյալներով՝ սպանության մեջ կասկածվում է Հայաստանի քաղաքացի: Հարուցվել էր քրեական գործ ՌԴ քրեական օրենսգրքի 105-րդ հոդվածի 2-րդ մասով («Երկու կամ ավելի անձանց սպանություն») և 222-րդ հոդվածի 1-ին մասով («Հրազենի ապօրինի պահում»): Հետազայում Իսրայելյանը հրաժարվել էր Ալեքսանյանի դեմ ուղղված իր մեղադրանքներից: Սպանությունը մնացել է չբացահայտված:

Առևանգումներ. աշխատակիցները և հեռուստահաղորդավարը

Իսրայելյանի գործից զատ, Ալեքսանյանի անունը շրջանառվել է մարդկանց առևանգման հետ կապված առնվազն երկու այլ դրվագներում:

Աշխատակցի առևանգումը: [Հայաստանի Հատուկ քննչական ծառայությունում նյութեր էին նախապատրաստվում «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի հրապարակման հիման վրա՝ Ազգային ժողովի պատգամավոր Սամվել Ալեքսանյանի կողմից իր աշխատակցի առևանգման վերաբերյալ: Պատգամավորի նախկին աշխատակից Արմեն Իսրայելյանը, ով 2002 թվականից աշխատում էր Ալեքսանյանին պատկանող ընկերություններից մեկում, թերթի հետ գրույցում պնդում էր, որ Ալեքսանյանն իրեն զրկել է գույքից՝ տիրանալով իր ընտանեկան բիզնեսին: Զննության տվյալներով՝ Ալեքսանյանը նաև առևանգել է իր աշխատակցին և խլել բիզնեսը:](#)

Հեռուստահաղորդավար Համլետ Ղուշյանի առևանգումը: [2019 թվականին հայտնի հեռուստալրագրող Համլետ Ղուշյանի հայտարարության հիման վրա քրեական գործ էր հարուցվել](#) ՀՀ քրեական օրենսգրքի 131-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 131-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի հատկանիշներով (առևանգում և առևանգման փորձ):

Ըստ Ղուշյանի վարկածի՝ միջադեպը տեղի է ունեցել 2001 թվականին: Ուղիղ եթերում հեռուստահաղորդավարը հեռախոսազանգ է ստացել մի հեռուստադիտողից, որը հայտնել է, որ թուևավորվել է «Լուսաստղ» օդուց: Ղուշյանը եթերում եևթադրել է, որ, հևարավոր է, պիտակը կեղծված է եղել, քանի որ «Լուսաստղը» համարվում է լավ օղի, և կեղծարարներն օգտագործում են դրա պիտակը:

Այս հեռուստաեթերից հետո, Ղուշյանի խոսքով, Ալեքսանյանը և այլ անծիևք գիշերով իրեն տարել են Երևանի Դավթաշեն թաղամաս, որտեղ գործարարն ատրճանակ է պահել իր գլխին: Ալեքսանյանը հեռուստահաղորդավարին հայտարարել է. «Սրանից հետո կխոսես այև, իևչ քեզ կասես...»: Ղուշյանի խոսքով՝ Ալեքսանյանն իր խոսքերն ըևկալել է որպես հակագովազդ և համարել է, որ հաղորդավարն իրեն վևաս է հասցրել ու պետք է փոխհատուցի կորուստները: Հետագայում Ղուշյանին հայտնի է դարձել, որ իրենից ցանկացել են խլել «Երևան» հեռուստաըևկերությունում ուևեցած 10 տոկոսանոց բաժևեմասը:

Ղուշյանը պատմել է, որ միջադեպի ժամանակ, երբ Ալեքսանյանն ատրճանակը պահած է եղել իր գլխին, իրեն զանգահարել է եղբայրը: Այդ խոսակցությունից հետո իրավիճակը փոխվել է: «Նա իևճ հայտարարեց. «Ղուշյան, բախտդ բերեց: Իևճ իևդրեցիև այս անգամ ներել քեզ»», — պատմել է Համլետ Ղուշյանը:

թվականի մայիսին Ալեքսանյանը հարցաքևևել է Հատուկ քևևչական ծառայությունում որպես վկա՝ այս քրեական գործի շրջանակներում: Նա կատեգորիկ հերքել է բոլոր մեղադրանքները՝ հայտարարելով. «Ես Ղուշյանին չեմ առևանգել: Նա հիվանդ է և բուժման կարիք ուևի: Ես կարող եմ նրան օգևել և բարեգործական հիմունքներով ուղարկել բուժման»: «Հետք»-ի հետ զրույցում, անդրադառնալով Ղուշյանի հայտարարությանը, Սամվել Ալեքսանյանը ասել է. «Դուք հավատո՞ւմ եք, որ Ալեքսանյանը կարող էր նման բան անել»: Ապա հավելել է, որ հեռուստալրագրողը «կամ իևչ-որ մեկի պատվերն է կատարում, կամ ուզում է իևճ վարկաբեկել, կամ էլ մի փոքր հիվանդ է»: Այլ հարցերի Ալեքսանյանը հրաժարվել է պատասխանել:

Համլետ Ղուշյանն իր հերթին պևդում էր իր մեղադրանքները և վրդովված էր, որ Ալեքսանյանին հարցաքևևել են որպես վկա, այլ ոչ թե մեղադրանք են առաջադրել: Ղուշյանի և Ալեքսանյանի միջև առերեսումև այդպես էլ տեղի չի ուևեցել:

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ. ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ՓԱԿ ՇՈՒԿԱ

Հայ հասարակության մեջ առանձևահատուկ արձագանք առաջացրեց Երևանի Կենտրոնական փակ շուկայի հետ կապված պատմությունը՝ մի շեևքի, որը մշակութային ժառանգության օբյեկտ է և հայկական մայրաքաղաքի խորհրդանիշներից մեկը:

Հուշարձանի պատմությունը

Շենքը կառուցվել է 1952 թվականին Հայաստանի վաստակավոր ճարտարապետ Գրիգոր Աղաբաբյանի նախագծով: Մաշտոցի պողոտայում գտնվող խորհրդային դասականության ոճով կառուցված Փակ շուկան տասնամյակներ շարունակ եղել է քաղաքի գլխավոր տեսարժան վայրերից մեկը:

Այն ընդգրկված է պետության կողմից պահպանվող Երևանի պատմության և ճարտարապետության անշարժ հուշարձանների ցանկում: Դրա լուսանկարները ներառված են Երևանի մասին գրեթե բոլոր հրապարակումներում:

Ձեռքբերումը և վերակառուցումը

2011 թվականի սեպտեմբերին Գագիկ Ծառուկյանին պատկանող «Մուլտի Գրուպ» կոնցեռնը շուկան վաճառեց պատգամավոր-գործարար Սամվել Ալեքսանյանին: Ալեքսանյանը խոստացավ, որ շենքը չի վերածի սուպերմարկետի, և որ նորոգումից հետո այստեղ կրկին շուկա է գործելու, իսկ շենքի ճարտարապետությունը չի փոխվելու:

Սակայն արդեն 2012 թվականի հունվարին սկսվեցին վերակառուցման աշխատանքները: Հիմնանորոգումն իրականացնող շինարարական ընկերությունը քանդեց թաղի մի քանի երկաթբետոնե կամարներն ու տանիքի մի մասը, ինչպես նաև հեռացրեց երկրորդ հարկ տանող չորս անկյունային աստիճանները: Սա այն դեպքում, երբ թույլտվությունն տրվել էր միայն ստորգետնյա ավտոկայանատեղիի կառուցման համար: Մարտին քանդվեց շուկայի տանիքը:

Ճարտարապետների և հասարակայնության բողոքները

Շուկայի վերակառուցման վերաբերյալ [մտահոգություն հայտնեցին 33 ճարտարապետների միությունը](#) և մի շարք հասարակական կազմակերպություններ: Սոցիալական ցանցերում բազմաթիվ երևանցիներ կոչ էին անում դադարեցնել շինարարական աշխատանքները: Երևանի քաղաքապետարանին կից ճարտարապետական հանձնաժողովը ևս մտահոգություն էր հայտնում. ճարտարապետ Սաշուր Զալաշյանը հայտարարեց, որ «բոլորը գտնվում են շուկայի սեփականատեր Սամվել Ալեքսանյանի կրունկի տակ»: Բողոք-նամակներ ուղարկվեցին վարչապետ Տիգրան Սարգսյանին և մայրաքաղաքի քաղաքապետ Տարոն Մարգարյանին:

2012 թվականի մարտի 3-ին Երևանի քաղաքապետը հանձնարարեց տեղում պարզել իրավիճակը: Պարզվեց, որ շուկայի սեփականատերը սկսել էր տանիքի փայտյա ծածկի փոխարինման աշխատանքները՝ առանց համապատասխան թույլտվության: Փաստի առթիվ կազմվեց արձանագրություն՝ ՀՀ «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ» օրենսգրքի 154-րդ հոդվածի համաձայն, որը նախատեսում էր ընդամենը 200 հազար դրամի չափով տուգանք: 200 հազար դրամ՝ Երևանի ամենագեղեցիկ շենքերից մեկի ապամոնտաժման համար:

Չնայած քաղաքապետարանի հավաստիացումներին, թե վերգետնյա աշխատանքները դադարեցված են, 2012 թվականի մայիսի 27-ի գիշերը շինարարական տեխնիկան նորից մտավ շուկայի տարածք և ավերեց պատմամշակութային կառույցի կամարները: Հանրային արձագանքից հետո ստեղծվեց հատուկ հանձնաժողով՝ Մշակույթի նախարարության և Երևանի քաղաքապետարանի մասնակցությամբ: Հանձնաժողովն արձանագրեց, որ իրականացվել են հաստատված նախագծի սահմաններից դուրս գտնվող աշխատանքներ. քանդվել են միջհարկային որոշ ծածկեր, խախտվել է կառույցի կայունությունը, ավերվել են հիմնական կամարները: Հանձնաժողովը առաջարկեց «Երևանի թիվ մեկ շուկա» ՍՊԸ-ին սեղմ ժամկետներում Մշակույթի նախարարության քննարկմանը ներկայացնել հուշարձանի վերականգնման նոր նախագիծ:

Անպատժելիություն

Սակայն, ինչպես նշում է «Ազատություն» ռադիոկայանը, «հուշարձանի վերականգնման որևէ գործընթաց չէր սկսվել»: Ալեքսանյանը, պատասխանելով հարցերին, հայտարարեց, որ տեղի է ունեցել շուկայի կամարների ինքնափլուզում, իսկ շինարարական տեխնիկան գիշերով տարածք է մտել, որպեսզի կանխի այդ փլուզումը: 2012 թվականի մայիսին տված նույն հարցազրույցում Ալեքսանյանը խոստացավ, որ Փակ շուկան սուպերմարկետ չի դառնա, այն լինելու է միահարկ, իսկ կամարները վերականգնվելու են: «Շուկա է լինելու, շուկա», — հավաստիացնում էր Ալեքսանյանը: Այս խոստումները չկատարվեցին, կամարները չվերականգնվեցին:

2013 թվականին սեփականատերը, առանց թույլտվության առկայության, շարունակեց վերգետնյա շինարարական աշխատանքները: Քաղաքապետարանը կրկին տուգանեց «Երևանի թիվ մեկ շուկա» ՍՊԸ-ին՝ այս անգամ 2,5 միլիոն դրամի չափով: Տուգանքները որևէ ազդեցություն չունեցան սեփականատիրոջ վրա. նա հանգիստ շարունակեց և ավարտին հասցրեց շենքի տեսքի աղավաղման աշխատանքները: Ավելին, 2013 թվականի հունիսին Երևանի քաղաքապետը հայտարարեց, որ Ալեքսանյանը ցանկանում էր շուկայի տարածքում կառուցել նաև բազմաբնակարան շենք, ինչը կանխվել է:

Արդյունքը. շուկան վերածվեց սուպերմարկետի

2013 թվականի հոկտեմբերին Փակ շուկան վերակառուցումից հետո կրկին բացվեց: Սակայն, ինչպես նշում էին ճարտարապետներն ու ակտիվիստները, վերակառուցումն իրականացվել էր ապօրինի: Ալեքսանյանը չէր ստացել անհրաժեշտ թույլտվությունը Մշակույթի նախարարությունից: Արդյունքում շենքը, պահպանելով ճակատային մասի դիզայնը, սկսեց տեղավորել նաև խոշոր մթերային խանութ, որը կապված էր Ալեքսանյանին պատկանող «Yerevan City» սուպերմարկետների ցանցի հետ:

Քաղաքացիական ակտիվիստներն ամիսներ շարունակ բողոքում էին Ալեքսանյանի՝ Փակ շուկայի վերակառուցման ծրագրերի դեմ՝ պնդելով դրա բնօրինակ ճարտարապետական տեսքի պահպանումը: Սակայն տեղում բողոքի ակցիաներ կազմակերպելու նրանց փորձերը ձախողվեցին. հարյուրավոր մարդիկ, ովքեր իրենց անվանում էին շուկայի ապագա աշխատակիցներ և գովաբանում էին Ալեքսանյանին որպես բարերարի, հակացույցեր անցկացրեցին՝ ի պաշտպանություն գործարարի:

Հայկական ՀԿ-ների ներկայացուցիչները նշում էին. «Փակ շուկան Երևանի ճարտարապետական ժառանգությունն է, քաղաքի պատմության անբաժանելի մասը»: Շատերը համարում էին, որ Փակ շուկայի ավերման համար անպատժելիությունը կապված էր դրա սեփականատիրոջ՝ հայ պատգամավորի հետ: Ինչպես ամփոփել է «Հայաստանի ձայնը» թերթը, «Երևանի քաղաքապետարանն ու Մշակույթի նախարարությունն այդպես էլ չկարողացան պատգամավոր-գործարարին ստիպել վերականգնել հուշարձանը»:

ՀԱՎԱՏԱՐԻՄ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻՆ

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՍԵՐԺ

Սերժ Սարգսյանի նախագահության օրոք Սամվել Ալեքսանյանը վայելում էր իշխանությունների լիակատար հովանավորությունը: Մեծ քաղաքականություն և բիզնես նրա ուղին անխզելիորեն կապված էր Հայաստանի հանրապետական կուսակցության (ՀՀԿ) և անձամբ նրա առաջնորդի հետ: Տասնհինգ տարի շարունակ՝ 2003-ից 2018 թվականներին, Ալեքսանյանը եղել է Ազգային ժողովի պատգամավոր, և այդ ողջ ընթացքում նա մնացել է Սերժ Սարգսյանի ամենահավատարիմ զինակիցներից մեկը:

Պատգամավոր-օլիգարխ. անձեռնմխելիություն և ազդեցության լծակներ

Սամվել Ալեքսանյանը 2003 թվականից եղել է Ազգային ժողովի պատգամավոր Հանրապետական կուսակցությունից: Զաղաքական կարիերան սրան տալիս էր ոչ միայն պատգամավորական անձեռնմխելիություն (որը պաշտպանում է պատգամավորական գործունեության հետ չկապված արարքների համար քրեական հետապնդումից), այլև հասանելիություն որոշումների կայացմանը, օրենքների ձևավորմանն ու բյուջետային հոսքերի բաշխմանը: [Ընդդիմադիրները նրան մշտապես մեղադրում էին](#) ընտրակաշառք բաժանելու և քաղաքական ընդդիմախոսների նկատմամբ բռնություն գործադրելու մեջ: Թվականի ապրիլին [համագանգում հայտնվեց մի տեսանյութ](#), որտեղ Ալեքսանյանը ոտքով հարվածում է ցուցարարին:

Հատկապես ուշագրավ էր իրավիճակը 2012 թվականի խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ, երբ ընդդիմադիր Նիկոլ Փաշինյանը Ալեքսանյանի ընտրատարածքը՝ Մալաթիա-Սեբաստիա և Շենգավիթ վարչական շրջանները, [համեմատեց Օսվենցիմի հետ](#)՝ դրանով իսկ ընդգծելով այն անմարդկային մեթոդները, որոնցով օլիգարխն իշխանություն էր պահպանում իր «գրպանային» ընտրատարածքում: Փաշինյանը մեղադրեց ՀՀԿ-ին և 7-րդ ընտրատարածքում նրա կողմից սատարվող թեկնածու Սամվել Ալեքսանյանին իր նախընտրական քարոզչության համար խոչընդոտներ ստեղծելու մեջ:

[Լրագրողները բացահայտ իրեն իրենց անունով էին կոչում](#). «Երբ Սամվել Ալեքսանյանը(պատգամավոր, բիզնեսի սեփականատեր) , լինելով ձեռնարկատեր,

զբաղվում է ապօրինի գործունեությամբ, նա իրավունք չունի գտնվելու Ազգային ժողովում: Երկրի նախագահն է նրան պատգամավոր նշանակել»:

2017 թվականին լրագրողների հարցին, թե ինչու է բիզնես չունենալու պնդումներ անող պատգամավորն ուղեկցել վարչապետին «Ալեքս Տեքստիլ» ձեռնարկությունում, տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարար [Սուրեն Կարայանը](#) [նորհրդարանում պաշտոնապես հայտարարեց](#). «Հավաստիացնում եմ ձեզ՝ սեփականատերը Սամվել Ալեքսանյանի դուստրն է»: Լրագրողների այն առարկություններին, թե կան լուսանկարներ, որտեղ անձամբ Ալեքսանյանն է ուղեկցում վարչապետին, նախարարը պատասխանեց. «Դե, դա դստեր ընկերությունն է, ինքն էլ ներկա է գտնվել»:

[В интервью изданию iLur.am Александян](#), отвечая на вопрос о сахарном заводе и импорте сахара, заявил: «Я уже два года не импортирую, но завод работает, не верите — садитесь в машину, поедem посмотрим». На вопрос о возможном подорожании сахара он ответил: «Нет, будет удешевление, потому что в мире цены на сахар упали, разве вы не видели?».

[iLur.am-ին տված հարցազրույցում](#) Ալեքսանյանը, պատասխանելով շաքարի գործարանի և շաքարավազի ներմուծման վերաբերյալ հարցին, հայտարարեց. «Ես արդեն երկու տարի է՝ չեմ ներմուծում, բայց գործարանն աշխատում է. չե՞ք հավատում՝ նստեք մեքենան, գնանք տեսնենք»: Շաքարավազի հնարավոր թանկացման մասին հարցին նա պատասխանեց. «Ոչ, էժանացում է լինելու, որովհետև աշխարհում շաքարավազի գներն ընկել են, չե՞ք տեսել»:

«Ալեքս Տեքստիլ» ընկերությունն իրավաբանական տեսանկյունից պատկանում էր նրա դստերը՝ Աստղիկ Ալեքսանյանին: 2024 թվականի օգոստոսին, [«Factor.am»-ը հայտնել էր](#), որ Ալեքսանյանի դուստրն ու նրան պատկանող «Ալեքս Տեքստիլ» ընկերությունը տուգանվել են 1 միլիոն դրամով՝ չհայտարարագրված համակենտրոնացման համար. ընկերության՝ զարմիկին պատկանող բաժնեմասը նվիրաբերվել էր Աստղիկ Ալեքսանյանին՝ առանց Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի թույլտվության: Միևնույն ժամանակ, ընկերությունից հայտարարում էին, թե «ի սկզբանե նախատեսված էր, որ «Ալեքս Տեքստիլ» ընկերության բաժնեմասերի սեփականատերն ու փաստացի շահառուն պետք է դառնար ֆիզիկական անձ Աստղիկ Սամվելի Ալեքսանյանը»: Հենց այս սխեման՝ բիզնեսի իրավաբանական ձևակերպումը դստեր անունով բայց պատգամավորի կողմից փաստացի վերահսկողության ներքո, հայկական մամուլում նկարագրվում է որպես օրենսդրական արգելքը շրջանցելու միջոց:

Հրապարակային դեմարշ՝ ի պաշտպանություն Սարգսյանի (2018 թ. ապրիլ)

2018 թվականի ապրիլը շրջադարձային պահ դարձավ Հայաստանի Նորագույն պատմության մեջ: Երկիրը համակված էր Սերժ Սարգսյանին վարչապետի պաշտոնում նշանակելու դեմ ուղղված զանգվածային բողոքի ցույցերով: Քաղաքական ճգնաժամի թեժ պահին՝ 2018 թվականի ապրիլի 20-ին, Ալեքսանյանը հանդես եկավ հրապարակային հայտարարությամբ, որով անվերապահորեն սատարեց իր հովանավորին:

Aravot.am-ին տված հարցազրույցում նա հայտարարեց. «Ցավդ տանեմ, մեր այս վիճակում այսպես է ավելի ճիշտ. Սերժ Սարգսյանը պետք է ղեկավարի, վարչապետ լինի»:

Լրագրողի այն դիտարկմանը, թե հենց ինքը՝ Սարգսյանն էր նախկինում խոսել մեկ անձի՝ երկու ժամկետից ավելի իշխանության ղեկին գտնվելու անթույլատրելիության մասին, և արդյոք դա չի՞ տանում ավտորիտարիզմի, Ալեքսանյանը պատասխանեց. «Էլ ի՞նչ բռնապետություն, ցավդ տանեմ, ի՞նչ է նշանակում՝ «երկար է ղեկավարում»: Մենք Ղարաբաղյան պատերազմ ունենք, հարցեր ունենք: Ինքը պետք է լինի, որ դրանք լուծի»:

Այն հարցին, թե մի՞թե այսքան տարիների ընթացքում Սարգսյանն իր փորձը ոչ մեկին չի փոխանցել, Ալեքսանյանը վստահությամբ պատասխանեց. «Ժամանակը կգա, գուցե ուրիշն էլ գտնվի, իսկ տվյալ պահին այսպես է պետք»: Նա նաև

հավաստիացրեց, որ Սարգսյանը փոխարինող «կունենա», բայց հրաժարվում էր կոնկրետ անուններ նշել:

Այդ օրերին Ալեքսանյանը Սարգսյանի ամենահավատարիմ դաշնակիցներից մեկն էր: Նրա հրապարակային աջակցությունը պետք է ցույց տար, որ օլիգարխիկ կլանը մտադիր չէ զիջել իր դիրքերը:

Ավելին, 2018 թվականի ապրիլի 17-ին՝ դեռևս իր հայտնի հարցազրույցից առաջ, Ալեքսանյանը խորհրդարանում լրագրողներին հայտարարել էր. «Նիկոլ Փաշինյանը մեր եղբայրն է, նա մեզ հետ է»:

Բողոքի ցույցերի թեժ պահին հնչած այս հայտարարությունը, երբ Փաշինյանն արդեն գլխավոր ընդդիմադիր առաջնորդն էր, նման էր կամ նորածին ուժը սեփականացնելու փորձի, կամ բացահայտ ցնիզմի: Այնուամենայնիվ, Սերժ Սարգսյանի ամենամոտ դաշնակիցներից մեկի՝ Սամվել Ալեքսանյանի խոսքերն ակամա փոքր-ինչ բացեցին վարագույրն այն բանի վրայից, թե ինչ էր իրականում տեղի ունենում: Այն է՝ «թավշյա հեղափոխության» թիկունքում, Հայաստանում տարածված վարկածի համաձայն, կանգնած էր հենց ինքը՝ Սերժ Սարգսյանը:

Այն մասին, որ «թավշյա» հեղափոխությունը «նախապես կազմակերպված գործողություն» էր, խոսում էին [«Երկիր ծիրանի» կուսակցության ներկայագուցիկները](#). վերլուծելով մեկուկես տարվա քաղաքական զարգացումները՝ կուսակցությունը հանգել էր այն եզրակացության, որ դրա համահեղինակներն են Սերժ Սարգսյանն ու նրա փեսա Միքայել Մինասյանը:

Այս տեսակետը կիսում են բազմաթիվ վերլուծաբաններ: Օրինակ՝ հրապարակումներում կարծիք էր հայտնվում, որ հեղափոխությունը «Սերժ Սարգսյանի կողմից բեմադրված իշխանության փոխանցման սցենար» էր: Կա նաև վարկած, որ Սարգսյանը հեղափոխությունը կազմակերպել է՝ «Ղարաբաղի հարցը Նիկոլի գրպանը գցելու» համար, այսինքն՝ չկարողանալով դիմակայել արտաքին ճնշմանը՝ այդ հարցի լուծման պատասխանատվությունը բարդել Փաշինյանի վրա: Թեև նախկին նախագահն ինքը հետագայում կատեգորիկ կերպով հերքում էր այս մեղադրանքները, հայկական հանրային տիրույթում հարցի նման դրվածքն իսկ վկայում է այն մասին, որ Ալեքսանյանի խոսքերն ընկալվել են ոչ թե որպես պատահական լեզվի սայթաքում, այլ որպես 2018 թվականի իշխանափոխության թիկունքում կանգնած իրական գործընթացների արտացոլում:

Այդ նույն օրերին համացանցում հայտնվեց մի տեսանյութ, որտեղ Ալեքսանյանն անձամբ, կոշտ մեթոդներով ցրում է ցուցարարներին իր Մալաթիայի ընտրատարածքում, ինչպես նաև կադրեր, թե ինչպես է նա հարվածում վարորդին:

Հրապարակային ժեստեր և առաջին դեմքերի այցելություններ

Բացի բանավոր հայտարարություններից և նյութական աջակցությունից, Ալեքսանյանն իշխանության հետ իր մտերմությունը դրսևորում էր նաև հրապարակային ժեստերի միջոցով:

2017 թվականի հոկտեմբերին [Սերժ Սարգսյանն այցելել էր Սամվել Ալեքսանյանի ընտանիքին պատկանող «Ալեքս Տերստիլ» ձեռնարկություն:](#) Նա «հետևել էր բիզնեսի ընթացքին» հենց Ալեքսանյանի ուղեկցությամբ: Հայաստանի Նախագահի պաշտոնական կայքում հրապարակվել էր մամուլի հաղորդագրություն այցի վերաբերյալ, իսկ հայկական «Արմենպրես» լրատվական գործակալությունը հայտնել էր, որ ընկերությունը Նախատեսում է ստեղծել շուրջ 600 նոր աշխատատեղ:

Հայկական մամուլն ուշադրություն դարձրեց այս այցի խորհրդանշական բնույթին: Ձևականորեն Ալեքսանյանը չէր կառավարում բիզնեսը. նա Նախագահին «ուղեկցում էր» «որպես ընտանիքի հայր»: Սակայն բոլորի համար ակնհայտ էր՝ սա այն բանի հրապարակային ցուցադրությունն էր, որ Նախագահին անձամբ է հովանավորում օլիգարխին:

Հատկանշական է, որ 2017 թվականի հունիսին վարչապետ Կարեն Կարապետյանը նույնպես այցելել էր այդ նույն ձեռնարկությունը՝ դարձյալ Ալեքսանյանի ուղեկցությամբ: Այն ժամանակ սկանդալ բարձրացավ այն բանից հետո, երբ այցի լուսանկարները սկզբում տեղադրվեցին կառավարության պաշտոնական կայքում, իսկ այնուհետև՝ հեռացվեցին: Սարգսյանի այցի պարագայում լուսանկարները

АНТИКОРРУПЦИОННАЯ
НАЦИОНАЛЬНАЯ
ИНИЦИАТИВА

Նախագահի պաշտոնական կայքում այդպես էլ մնացին, ինչը, վերլուծաբանների կարծիքով, խորհրդանշում էր Սարգսյանի «մարտավարական հնարքը» և օլիգարխիայի հետ ունեցած կապերը բացահայտ ցուցադրելու նրա պատրաստակամությունը:

Ֆինանսավորում և ընտրական աջակցություն

Ալեքսանյանը Սարգսյանի պարզապես խորհրդանշական դաշնակիցը չէր. նա հանրապետական կուսակցության ֆինանսական դոնորն ու ընտրական ակտիվն էր: Կուսակցական համակարգում նրա դերը դուրս էր գալիս պատգամավորական մանդատի շրջանակներից. նա իշխող կուսակցությանն ապահովում էր ոչ միայն գումարներով, այլև երաշխավորված ձայներով՝ իր «գրպանային» ընտրատարածքում:

ՀՀԿ ցուցակներում ընդգրկվելը և ընդդիմության քննադատությունը

2017 թվականին, երբ Ալեքսանյանը որպես հանրապետական կուսակցության անդամ առաջադրվում էր խորհրդարանում վերընտրվելու համար, ՀՀԿ ընտրական ցուցակում նրա ընդգրկվելը հարուցեց ընդդիմության սուր քննադատությունը:

2017 թվականի փետրվարի 11-ին [Հանրապետական կուսակցությունը հրապարակել է](#) ապրիլի 2-ին կայանալիք խորհրդարանական ընտրությունների պատգամավորության թեկնածուների իր տարածքային (ռեյտինգային) ցուցակները: Երևանի ցուցակներում ընդգրկված հայտնի դեմքերի թվում էր նաև «պատգամավոր-գործարար Սամվել Ալեքսանյանը»: 2017 թվականի փետրվարի 13-ին ՀՀԿ գործադիր մարմինը [утвердил](#) [հաստատեց 13 տարածքային ցուցակները](#): Մալաթիա-Սեբաստիա վարչական շրջանն ընդգրկող ցուցակում ներառվել էին պատգամավորներ Կոբյուն Նահապետյանն ու Արայիկ Յովհաննիսյանը, ինչպես նաև Սամվել Ալեքսանյանը: Ընդդիմությունն սա ընկալեց որպես ապացույց այն բանի, որ ռեժիմը չի փոխվել:

[«Ազատություն» ռադիոակայանը](#) 2017 թվականի փետրվարի 13-ին գրում էր.

«Մասնավորապես, Սերժ Սարգսյանի գլխավորած կուսակցության ընտրական ցուցակում ընդգրկված է պատգամավոր-գործարար Սամվել Ալեքսանյանը, ով առաջադրվելու է թիվ 3 ընտրատարածքում, որն ընդգրկում է Մալաթիա-Սեբաստիա և Շենգավիթ վարչական շրջանները: Նշենք, որ Ալեքսանյանը պատգամավոր է 2003 թվականից և անփոփոխ կերպով աջակցել է իշխանություններին: Ընդդիմադիրները նրան մշտապես մեղադրել են ընտրակաշառք բաժանելու և քաղաքական ընդդիմախոսների նկատմամբ բռնություն կիրառելու մեջ»:

Նույն նյութում հիշեցվում էր, որ 2012 թվականի խորհրդարանական ընտրությունների ժամանակ ընդդիմադիր Նիկոլ Փաշինյանը Մալաթիա-Սեբաստիա շրջանը համեմատել էր Օսվենցիմի հետ՝ ընդգծելով այն անմարդկային մեթոդները, որոնցով օլիգարխը պահում էր իշխանությունն իր ընտրատարածքում:

[Hetq.am-ը 2017 թվականի մարտի 22-ին](#) հայտնում էր, որ ՀՀԿ նախընտրական ցուցակում Ալեքսանյանը զբաղեցնում է 91-րդ հորիզոնականը, իսկ տարածքային ցուցակով գրանցված է Մալաթիա-Սեբաստիա ընտրատարածքում: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ներկայացրած իր գույքի և եկամուտների հայտարարագրում Ալեքսանյանը հայտարարագրել էր 8 հողամաս, 4 շինություն, 6 միավոր շարժական գույք (հիմնականում՝ թանկարժեք ավտոմեքենաներ), 340 մլն 500 հազար դրամ և 8 մլն 100 հազար դոլար: Ընդ որում, 2016-2017 հարկային տարվա նրա պատգամավորական աշխատավարձը կազմել էր ընդամենը 6,5 մլն դրամ. սա ցայտուն հակադրություն էր հայտարարագրված միլիոնավոր դոլարների հետ, ինչն ակնառու կերպով ցույց էր տալիս, որ պատգամավորի եկամուտների հիմնական աղբյուրը շարունակում էր մնալ բիզնեսը:

Նախընտրական արշավների ֆինանսավորման ծավալները

Ալեքսանյանը սոսկ անվանական թեկնածու չէր. նա ընտրությունների մեջ հսկայական միջոցներ էր ներդնում: Ըստ շրջանառվող լուրերի՝ միայն Ալեքսանյանը նախընտրական երկու օրերի և քվեարկության օրվա ընթացքում ծախսել է 4 միլիոն դոլար:

Այս փաստը հիշատակվում է, մասնավորապես, [«Կավկազսկի ուզեի»-ի բլոգում](#), որտեղ ասվում է.

«Հանրապետական կուսակցությունը և «Բարգավաճ Հայաստան» կուսակցությունը, որտեղ հավաքված է Հայաստանի ողջ օլիգարխիան, Երևանի քաղաքապետի ընտրությունների վրա ահռելի քանակությամբ փող են ծախսել: Ըստ շրջանառվող լուրերի՝ միայն Սամվել Ալեքսանյանը (ԼՖիկ Սամո) նախընտրական երկու օրերի և քվեարկության օրվա ընթացքում ծախսել է 4 միլիոն դոլար»:

Хотя это упоминание носит характер слуха, оно отражает устойчивое восприятие Алексаняна в армянском обществе как одного из главных «финансистов» выборов. Показательно, что в

2012 году Алексанян публично обращался к избирателям с просьбой перечислять деньги на его расчётный счёт для финансирования предвыборной кампании — при том, что, [как отмечало Hetq.am](#), он «является монополистом по импорту ряда товаров» и вряд ли испытывал реальную нужду в средствах.

Թեև այս հիշատակումը լուրի բնույթ է կրում, այն արտացոլում է հայ հասարակության մեջ Ալեքսանյանի՝ որպես ընտրությունների գլխավոր «ֆինանսավորողներից» մեկի մասին ձևավորված կայուն ընկալումը: Հատկանշական է, որ 2012 թվականին Ալեքսանյանը հրապարակայնորեն դիմել էր ընտրողներին՝ խնդրելով գումար փոխանցել իր հաշվարկային հաշվին՝ Նախընտրական արշավը ֆինանսավորելու համար, այն դեպքում, որ, [ինչպես նշում էր Hetq.am-ը](#), Նա «մի շարք ապրանքների ներմուծման մենաշնորհատեր է» և հազիվ թե միջոցների իրական կարիք ունենար:

Ալեքսանյանն աջակցում էր իշխող կուսակցությանը և մշտապես ֆինանսավորում այն: Հայկական լրատվամիջոցները բազմիցս մատնանշել են, որ Ալեքսանյանի նման պատգամավոր-գործարարները ՀՀ-ի հիմնական հովանավորներն էին: Մալաթիա-Սեբաստիա ընտրատարածքում մեծամասնական թեկնածուի Նրա կարգավիճակը երաշխավորում էր իշխող կուսակցության կայուն արդյունքն ընտրություններում, իսկ Նրա ֆինանսական ռեսուրսները թույլ էին տալիս փոխհատուցել կուսակցական քարոզարշավների ծախսերը:

Հենց այն փաստը, որ Սարգսյանն ու ՀՀ-ն շարունակում էին աջակցել օլիգարխին՝ չնայած ընտրակաշառքի և բռնության մշտական մեղադրանքներին, հաստատում էր Նրանց սերտ կապերն ու փոխադարձ կախվածությունը: Ալեքսանյանը կուսակցության համար սոսկ պատգամավոր չէր, այլ հուսալի «դոնոր»՝ ինչպես բառացի, այնպես էլ փոխաբերական իմաստով:

2018 թվականի ապրիլին Ալեքսանյանը պարզապես պատգամավոր չէր. Նա սարգսյանական ռեժիմի հենասյուներից մեկն էր: Խորհրդարանում Նրա տասնհինգամյա կարիերան, Սարգսյանին աջակցող հրապարակային հայտարարությունները, նյութական օգնությունը՝ շտապօգնության մեքենաների տեսքով, Նախագահի ցուցադրական այցերն իր ձեռնարկություններ և կուսակցության ֆինանսավորումը՝ այս ամենը մատնանշում էր, որ Ալեքսանյանը Սերժ Սարգսյանի՝ իր կառավարման տարիներին կառուցած համակարգի անբաժանելի մասն էր:

Սակայն այս իրադարձություններից արդեն մի քանի շաբաթ անց, երբ պարզ դարձավ, որ Սարգսյանի ռեժիմը փլուզվում է, Ալեքսանյանը կատարեց Հայաստանի Նորագույն քաղաքական պատմության ամենաարագ և անսպասելի շրջադարձերից մեկը:

[2018 թվականի հունիսի 6-ին Նա Հանրապետական կուսակցության խմբակցությունից դուրս գալու դիմում ներկայացրեց](#): Ինչպես հայտնեց խմբակցության ղեկավար Վահրամ Բաղդասարյանը, նմանատիպ դիմումներ էին ներկայացրել Նաև այլ գործարար-պատգամավորներ՝ Արտակ Սարգսյանն ու Արման Սահակյանը: Բաղդասարյանը հավաստիացրեց, որ «բիզնեսի ներկայացուցիչներն ազատ են իրենց գործողություններում, և

Նրանց հեռանալով խմբակցությունն ինքնամաքրվում է»: Արդյունքում ՀՀԿ խմբակցությունը, թեև պահպանեց մեծամասնությունը խորհրդարանում, կորցրեց բացարձակ մեծամասնությունը՝ 50% գումարած 1 ձայն: Այս քայլը ՀՀԿ-ին զրկեց խորհրդարանական մեծամասնությունից և դարձավ սարգսյանական համակարգի փլուզման խորհրդանիշներից մեկը:

ԱՆՑՈՒՄ ՓԱՇԻՆՅԱՆԻ ԿՈՂՄԸ

2018 թվականի մայիսի 4-ին տեղի ունեցավ անսպասելի շրջադարձ: Պատգամավոր-օլիգարխ [Սամվել Ալեքսանյանը հայտարարեց](#) վարչապետի պաշտոնում ընդդիմության առաջնորդ Նիկոլ Փաշինյանի թեկնածությունը պաշտպանելու մտադրության մասին:

«Ժողովուրդ» թերթին տված հարցազրույցում գործարարը՝ «Երևան Սիրի» սուպերմարկետների խոշորագույն ցանցի սեփականատերը, հայտնեց, որ որոշել է քվեարկել հօգուտ «Ժողովրդի թեկնածուի»: Այդպիսի որոշման պատճառները նա չպարզաբանեց:

[Խորհրդարանում լրագրողների հետ զրույցում](#) Ալեքսանյանը հայտարարեց. «Ես որոշել եմ քվեարկել Ժողովրդի թեկնածուի օգտին»: Հարցին՝ արդյո՞ք դա նշանակում է հենց Նիկոլ Փաշինյանի պաշտպանությունը, պատգամավորը խուսափողական պատասխանեց. «Երբ

ասում եմ՝ պաշտպանում եմ ժողովրդի թեկնածուին, դա ի՞նչ է նշանակում»՝ խուսափելով ուղղակիորեն Փաշինյանի անունը տալուց:

Հատկանշական է, որ վարչապետ ընտրվելու դեպքում մենաշնորհները վերացնելու մտադրության մասին Փաշինյանի մեկնաբանությանը Ալեքսանյանն արձագանքեց հավանությամբ. «Ճիշտ է անում: Ես մենաշնորհի չունեմ: Ես պաշտպանում եմ բոլոր մենաշնորհները վերացնելու նրա հայտարարությունը»:

ՀՀԿ խմբակցությունից դուրս գալը և խորհրդարանական մեծամասնության կորուստը

Ալեքսանյանի ցուցադրական անցումը վճռորոշ քաղաքական նշանակություն ունեցավ: 2018 թվականի հունիսի 6-ին Նա լքեց հանրապետական կուսակցության խորհրդարանական խմբակցությունը. «Այո, ես դուրս եմ գալիս ՀՀԿ խորհրդարանական խմբակցությունից: Կմնամ անկախ պատգամավոր», — [հայտարարեց Ալեքսանյանը](#):

Նա դարձավ վերջին ինը օրերի ընթացքում ՀՀԿ խմբակցությունը լքած թվով վեցերորդ պատգամավորը: Սամվել Ալեքսանյանի դուրս գալը Հայաստանի Հանրապետական կուսակցությանը զրկեց խորհրդարանական մեծամասնությունից. այժմ ՀՀԿ-ն ունենում էր խորհրդարանի 105 մանդատներից ընդամենը 52-ը: Մինչև Սարգսյանի հրաժարականը հանրապետականները վերահսկում էին 58 տեղ:

Ինքը՝ Ալեքսանյանը, ի տարբերություն գործընկերների, հրաժարվեց նշել իր որոշման պատճառները:

«Սիրելի օլիգարխը» և քաղաքական մոբիլիզատորը

Այդ ժամանակվանից ի վեր, ըստ մամուլի տվյալների, Ալեքսանյանը դարձավ [«Նիկոլ Փաշինյանի ստորոհ օլիգարխը»](#): «Հրապարակ» թերթը 2021 թվականի հունիսին գրում էր, որ Սամվել Ալեքսանյանի թիմը, «ով 2018 թվականին իշխանափոխությունից հետո առաջինն անցավ այս կողմը, անորոշության մեջ է: Նրանք չգիտեն, թե ում համար պետք է աշխատեն, որ ուժի համար պետք է «տոկոսներ խփեն»»: Պարբերականը նշում էր, որ 2018 թվականի խորհրդարանական ընտրություններին «տղաներին հավաքել են, բերել հանրահավաքի և հրահանգներ տվել, թե ով ինչ պետք է անի», ինչը մատնանշում է Ալեքսանյանի դերը՝ որպես հոգուտ Փաշինյանի գործող քաղաքական մոբիլիզատորի:

Վերլուծաբաններն ու մամուլը բազմիցս ուշադրություն են հրավիրել քաղաքական գործիչների միջև հարաբերությունների փոխակերպման վրա: Լինելով ընդդիմադիր պատգամավոր՝ Նիկոլ Փաշինյանը հրապարակավ հայտարարում էր, որ գործարար Սամվել Ալեքսանյանը Հայաստան է ներկրում շաքարավազ, վաճառում այն իր սուպերմարկետներում, հարկերի տեսքով վճարում որոշակի գումար, «իսկ մնացած փողերը ճամպուրակներով տանում է Բաղրամյան 26»: Սակայն իշխանության գալուց հետո Փաշինյանը, ըստ նախկին պատգամավոր Ռուբեն Հակոբյանի, ով նախկինում Ալեքսանյանին արհամարհականորեն «Լֆիկ» էր անվանում, այժմ նրան համարում է իր սիրելի գործարարը:

Բիզնեսի պահպանումը

Այսօր Ալեքսանյանն իրեն դիրքավորում է բացառապես որպես խոշոր ներդրող և հարկատու, թեև, ինչպես նշում է մամուլը, հեղափոխությունից հետո «Ալեքսանյանը գրեթե դիրքեր չի զիջել»։ Նա 2018 թվականից ի վեր պահպանել է շատ ցածր հանրային ակտիվություն, սակայն նրա բիզնեսը, ըստ ՉԼՄ-ների տվյալների, չի տուժել հեղափոխությունից։

Սակայն այս ֆասադի հետևում թաքնված են բազմաթիվ հակասություններ։ ՀՀԿ խմբակցությունից դուրս գալուց կարճ ժամանակ անց՝ 2018 թվականի մայիսի 31-ին, հայտնի դարձավ, որ Հայաստանի Ազգային անվտանգության ծառայությունը ընկերությունում իրականացված ստուգումներից հետո գործ է հարուցել առանձնապես խոշոր չափերի հարկեր չվճարելու և կեղծ ձեռնարկատիրության փաստով։ «Երևան Սիթի» և խարդախության մեջ մեղադրվող այլ սուպերմարկետների առանցքային դեմքերը հանդես եկան համատեղ հայտարարությամբ՝ պնդելով, որ Նախկին վարչակազմն իրենց թույլատրել էր չվճարել որոշակի հարկեր՝ սննդամթերքի ցածր գները պահպանելու համար, և զգուշացրին, որ ԱԱԾ քննությունը կարող է վտանգել իրենց գործունեությունը։

Ալեքսանյանը, ով 2003 թվականից ընդգրկված էր խորհրդարանի ՀՀԿ խմբակցությունում՝ չլիներով կուսակցության ֆորմալ անդամ, տարիներ շարունակ շրջապատված է եղել սկանդալներով, հատկապես իր բիզնեսի և կասկածելի առևտրային գործելաոճի պատճառով։ Նա համարվում է երկրի ամենահարուստ մարդկանցից մեկը, ով վերահսկում էր շաքարավազի, բուսական յուղի, ցորենի և այլ սննդամթերքի ներկրումը։

«ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ «ԻՄ ՔԱՅԼԸ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

Նոր իշխանության կողմն անցնելուց հետո Ալեքսանյանը չսահմանափակվեց քաղաքական աջակցությամբ. նա դարձավ Նիկոլ Փաշինյանի և նրա տիկնոջ՝ Աննա Հակոբյանի հետ փոխկապակցված կառույցների առանցքային դոնորներից մեկը:

Նվիրատվությունները «Իմ քայլը» և «City of smile» հիմնադրամներին

2018 թվականի ամռանը Աննա Հակոբյանը հայտարարեց «City of smile» («Ժպիտների քաղաք») բարեգործական հիմնադրամի ստեղծման մասին, որի հոգաբարձուների խորհրդի նախագահը դարձավ հենց վարչապետի տիկինը: Դոնորների հրապարակված ցուցակում ընդգրկված էր նաև Սամվել Ալեքսանյանը:

2018 թվականին [գործարարը հիմնադրամին նվիրատվություններ կատարեց](#) իրեն պատկանող 4 ձեռնարկությունների անունից: Ալեքսանյանի բոլոր ընկերությունները հիմնադրամին փոխանցեցին մոտ 40 հազար դոլար: Մասնավորապես՝

- «Ալեքսանյան ընտանիք» բարեգործական հիմնադրամ — 10,000,000 դրամ,
- «Ալեքս Տեքստիլ» ընկերություն — 2,000,000 դրամ,

- «Սիրի» ՍՊԸ — 2,000,000 դրամ,
- «Նատալի Ֆարմ» ՍՊԸ — 3,000,000 դրամ:

Այս նվիրատվությունները հանրային մեծ արձագանք հարուցեցին, քանի որ ավելի վաղ, երբ Ալեքսանյանն ու այլ գործարարներ մոլծուկներ էին կատարում իշխանությունների հետ փոխկապակցված հիմնադրամներին, այն ժամանակվա ընդդիմադիր Նիկոլ Փաշինյանը դա որակում էր որպես օլիգարխների կողմից հաճոյանալու և արտոնություններ ստանալու փորձ:

На пресс-конференции 27 мая 2019 года [Анна Акопян прокомментировала](#) эту ситуацию. На вопрос, не преследуют ли те же бизнесмены ту же цель, она ответила: «Я просто хочу дать всем совет... избавимся наконец-таки от сравнений и будем воздерживаться от желания и привычки проецировать прошлые явления на нынешнюю власть». Она также добавила: «Нет ничего подобного и быть не может. Все свободны в своих пожертвованиях в оба фонда».

2019 թվականի մայիսի 27-ին կայացած մամուլի ասուլիսի ժամանակ [Աննա Հակոբյանը մեկնաբանեց](#) այս իրավիճակը: Այն հարցին, թե արդյոք նույն գործարարները նույն նպատակը չեն հետապնդում, նա պատասխանեց.

«Ես ուղղակի ուզում եմ բոլորին մի խորհուրդ տալ... ի վերջո ձերբազատվենք համեմատություններից և գերծ մնանք անցյալի երևույթները ներկայիս իշխանության վրա պրոյեկտելու ցանկությունից ու սովորությունից»:

Նա նաև հավելեց. «Նման բան չկա և չի կարող լինել: Բոլորն ազատ են երկու հիմնադրամներին իրենց նվիրատվությունների հարցում»:

Աննա Հակոբյանի «վճարովի ընթերցները». Ալեքսանյանի կնոջ մասնակցությունը

Հատուկ արձագանք առաջացրին այսպես կոչված «բարեգործական ընթերցները», որոնք Աննա Հակոբյանը կազմակերպում էր բիզնես-էլիտայի համար: Միջոցառումների ձևաչափը հարցեր էր առաջացնում. ընթերցներն անցկացվում էին փակ ռեժիմով՝ առանց ՉԼՄ-ների մուտքի, իսկ մասնակցության արժեքը կազմում էր 1 միլիոն դրամ:

2024 թվականի ապրիլի 14-ի ընթերցը

[14 апреля 2024 года фонд «Мой шаг» инициировал благотворительный ужин](#) 2024 թվականի ապրիլի 14-ին «Իմ քայլը» հիմնադրամը նախաձեռնեց «Հաջողակ կին գործարարների աջակցությունը սկսնակ կին գործարարներին» բարեգործական ընթերցը: Միջոցառումն անցկացվեց «Արմա» գինեգործարանում:

[«7or.am» պարբերականի տվյալներով՝](#) Աննա Հակոբյանի նախաձեռնությունը ձախողվեց. իրական կին գործարարներից քչերը արձագանքեցին նրա կոչին: Խայտառակությունից

խուսափելու համար որոշվեց «բերման ենթարկել» հին ու նոր օլիգարխներին, սակայն նրանց կանանց տեսքով:

Այս ընթրիքին մասնակցեց Սամվել Ալեքսանյանի կինը՝ Շողերինա Մկրտչյանը, ով իր հետ բերել էր նաև դուստրերին, ազգականներին և ընկերուհիներին: «ԼՖիկ Սամոյի» կնոջ կոչով ընթրիքին մասնակցեց նաև «Դան-Դեսերտ» հրուշակեղենի ընկերության սեփականատերերից մեկը:

Հատկանշական է, որ, շրջանառվող տեղեկությունների համաձայն, մինչ այդ հարկայինի աշխատակիցներն ուղարկվել էին այդ ընկերություն՝ ստուգումների պատրվակով ճնշում գործադրելու համար: Շողերինա Մկրտչյանը հուշել էր, որ Աննա Հակոբյանի հետ ընթրիքի համար 1 միլիոն դրամ վճարելու և միջոցառմանը մասնակցելու դեպքում կցուցադրվի նրանց հնազանդությունը գործող իշխանությանը, և հնարավոր կլինի խուսափել ավելորդ խնդիրներից:

Ընթրիքին ներկա էին նաև ԱԺ Նախագահ Ալեն Սիմոնյանի կինը, պատգամավոր-օլիգարխ Խաչատուր Սուքիասյանի դուստրը, «Նոր Հայաստան» հեռուստաընկերության սեփականատիրոջ կինը և այլք:

Ավելի վաղ Աննա Հակոբյանն արդեն կազմակերպել էր նմանօրինակ միջոցառումներ: Գործարարների հետ ընթրիքներից մեկի ընթացքում հաջողվել էր հավաքել 62 միլիոն դրամ:

«Հնազանդության» սիմվոլիկան

[«7or.am» պարբերականն ամփոփեց](#) տեղի ունեցածը. «Օլիգարխիայի դեմ պայքարի կարգախոսներով իշխանության եկածները հենց այսպես էլ բազմացնում են օլիգարխների նոր որջը»:

Ինքը՝ Ալեքսանյանը, ով ժամանակին պարսավում էր ընդդիմադիր Փաշինյանին, իսկ հետագայում դարձավ նրա հավատարիմ գործընկերը, իր կնոջ միջոցով հրապարակայնորեն ցուցադրում էր լոյալությունը նոր իշխանության հանդեպ — ինչի դիմաց, ըստ ամենայնի, ստանում էր հարկային արտոնություններ և մենաշնորհային դիրքերի պահպանում:

Հետաքրքիր է, որ, որոշ տվյալների համաձայն, Ալեքսանյանի ընկերություններում աշխատակիցների անձնագրային տվյալների հանձնման-ընդունման բոլոր գործընթացները ղեկավարում է հենց նրա կինը՝ Շողերինա Մկրտչյանը: [Նրա գույքը 2011 թվականի դրությամբ գնահատվում էր](#) 11 միլիարդ 903 միլիոն 450 հազար դրամ:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՄԻԼԻՈՆՆԵՐ՝ ԳՐՊԱՆՈՒՄ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ.

Ամենավառ վկայությունն այն բանի, թե ինչպես Ալեքսանյանին հաջողվեց ընդհանուր լեզու գտնել՝ նոր իշխանության հետ, դարձավ Հայաստանի կառավարության 2025 թվականի դեկտեմբերի 17-ի որոշումը:

Նախարարների կաբինետն «ԱԼԵԶՍ ԷՆԴ ՅՈՒՂԻՆԳ» ընկերությանը (որը պատկանում է Ալեքսանյանի ընտանիքին) [ազատեց շաքարավազի արտադրության համար հումքի ներմուծման մաքսատուրքերի վճարումից](#): Խնայված միջոցների գումարը կազմում է մոտ 62 միլիոն դոլար (23,8 միլիարդ դրամ):

[Ներդրումների ընդհանուր ծավալը գնահատվում է 81 միլիոն դոլար \(31,1 միլիարդ դրամ\):](#)

Այն ձեռնարկությունում, որն ստացել է այս արտոնությունը, աշխատում է 762 մարդ՝ մոտ 1040 դոլար (400 հազար դրամ) միջին աշխատավարձով: Մինչև 2028 թվականը նախատեսվում է ընդլայնում մինչև 880 աշխատատեղ՝ մինչև 1120 դոլար (430 հազար դրամ) միջին աշխատավարձով:

«Գոլոս Արմենիի» պարբերականն այս որոշումն անվանեց իշխանությունների «նախընտրական նվերը» խոշոր գործարարին: Հոդվածում նշվում է, որ Ալեքսանյանը, ով ժամանակին մենաշնորհատեր էր Սարգսյանի իշխանության օրոք, իսկ հետագայում դարձավ Փաշինյանի

հավատարիմ գործընկերը, շարունակում է պետական աջակցություն ստանալ՝ չնայած ռեժիմի փոփոխությանը:

Հարկային արտոնություններ «Ալեքս Տեքստիլ»-ի համար (2023 թ. մարտ)

2023 թվականի մարտին Հայաստանի կառավարությունը հավանություն տվեց «Ալեքս Տեքստիլ»-ի համար արտադրական նպատակներով [ներմուծվող հումքի մաքսատուրքերի գրոյացմանը](#): Սամվել Ալեքսանյանի ընտանիքին պատկանող ընկերությունը 3,2 միլիարդ դրամ է ներդնում հագուստի, զուգագուլպաների և այլ արտադրանքի արտադրության մեջ: Ապրանքների արժեքը, որոնց վրա տարածվում է արտոնությունը, կազմում է 3,3 միլիարդ դրամ, մաքսային արտոնության չափը գնահատվում է 173 միլիոն դրամ: Ներդրումային ծրագրի շրջանակներում կստեղծվի 207 նոր աշխատատեղ՝ 175–215 հազար դրամ միջին ամսական աշխատավարձով:

Հարկային արտոնություններ «Alex Textile»-ի համար (2025 թ. դեկտեմբեր)

2025 թվականի դեկտեմբերի 11-ին, կառավարությունն Ալեքսանյանի ընտանիքի հետ կապված [«Alex Textile» ընկերությանն ազատեց 109,6 միլիոն դրամի](#) (մոտ \$288 հազար) չափով մաքսատուրքերի վճարումից: Արտոնությունը տրամադրվում է ներդրումային ծրագրի շրջանակներում ներմուծվող տեխնոլոգիական սարքավորումների, դրանց համալրող մասերի, հումքի և նյութերի համար: Ընկերությունը ծրագրում է 1,3 միլիարդ դրամ ներդնել հումքի ձեռքբերման համար և մինչև 2026 թվականը ստեղծել 50 նոր աշխատատեղ՝ 153 000 դրամ միջին աշխատավարձով:

Հարկերից խուսափելու սխեմաներ

Միևնույն ժամանակ, Հայաստանի ազգային անվտանգության ծառայությունն ավելի վաղ հայտնել էր, որ «Ալեքս Հոլդինգ» ընկերությունը (փաստացի սեփականատեր՝ Սամվել Ալեքսանյան) ներգրավված է միլիարդավոր դրամների հասնող հարկերից խուսափելու խոշոր սխեմաներում:

30 мая 2026 года [Служба национальной безопасности обнародовала информацию](#) о том, как депутат от РПА Самвел Алексанян **скрыл 20-процентный НДС и подоходный налог с оборота в 40 млрд драмов**, используя различные методы, противоречащие закону, принадлежащего семье «Алекс Холдинга». Это, согласно заявлению СНБ, было сделано путём регистрации нескольких сотен поддельных ИП по паспортам разных граждан

2026 թվականի մայիսի 30-ին [Ազգային անվտանգության ծառայությունը հրապարակեց](#) տեղեկատվություն այն մասին, թե ինչպես էր ՀՀԿ-ական պատգամավոր Սամվել Ալեքսանյանը՝

օգտագործելով օրենքին հակասող տարբեր մեթոդներ, ընտանիքին պատկանող «Ալեքս Զոլդինգի» 40 միլիարդ դրամի շրջանառությունից թաքցրել 20 տոկոսանոց ԱԱՀ-ն և եկամտահարկը: Ըստ ԱԱԾ հայտարարության՝ դա արվել էր տարբեր քաղաքացիների անձնագրերով մի քանի հարյուր կեղծ ԱԶ-ներ գրանցելու միջոցով:

Ալեքսանյանը, ով ժամանակին մենաշնորհատեր էր Սարգսյանի իշխանության օրոք, իսկ հետագայում դարձավ Փաշինյանի հավատարիմ գործընկերը, շարունակում է պետական աջակցություն ստանալ՝ չնայած ռեժիմի փոփոխությանը: Երեք տարվա ընթացքում նրա ընկերություններն ստացել են առնվազն վեց հարկային արտոնություն, իսկ խնայված միջոցների ընդհանուր գումարը միայն 2025 թվականի դեկտեմբերի երկու որոշումներով գերազանցել է \$62 միլիոնը: Ընդ որում, Ազգային անվտանգության ծառայությունն ավելի վաղ բացահայտել էր Ալեքսանյանի ընկերությունների՝ 40 միլիարդ դրամի չափով հարկերից խուսափելու սխեմաները:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍ

Սամվել Ալեքսանյանի գործունեությունը դուրս է գալիս Հայաստանի սահմաններից բավականին հեռու: Նրա բիզնես-շահերը, միջազգային կապերն ու ազդեցության ընդլայնման փորձերը հանգեցրել են հակամարտությունների օտարերկրյա պետությունների և մրցակիցների հետ: Ամենաաղմկահարույց դրվագը դարձավ 2024 թվականին Ռուսաստան մուտքի արգելքը, ինչպես նաև Ադրբեյջանից ապրանքների մատակարարման շուրջ սկանդալային բանակցությունները:

Ռուսաստան մուտքի արգելքը (2024 թ. հոկտեմբեր)

2024 թվականի հոկտեմբերի սկզբին Սամվել Ալեքսանյանը կնոջ՝ Շողերինա Մկրտչյանի և ընտանիքի այլ անդամների հետ մեկնել էր Մոսկվա՝ հարսանեկան արարողությանը մասնակցելու համար: Սակայն արդեն օդանավակայանում ընտանիքի բոլոր անդամների մուտքը եղել է առանց խնդիրների, իսկ Ալեքսանյանին պահել են մի քանի ժամ, որից հետո հայտարարել են, որ նա չի կարող մուտք գործել երկիր, և պահանջել են լքել Ռուսաստանի տարածքը:

[Գործարարը ստիպված է եղել վերադառնալ](#) Հայաստան:

Պաշտոնական պատճառը. կապերը Ռուբեն Թաթուլյանի հետ

Ռուսական կողմը պաշտոնապես մերժել է գործարարի մուտքը նրա բիզնես գործունեության պատճառով, ինչը հայտնվել էր ռուսաստանցի իրավապահների տեսադաշտում: Մասնավորապես, խոսքը վերաբերում էր Սոչիից հայազգի գործարարի՝ Ռուբեն Թաթուլյանի (հայտնի նաև որպես «Ռոբսոն») հետ համագործակցությանը, ում նկատմամբ հետախուզում է

հայտարարված Սոչիի քաղաքային տնտեսությունում միլիարդավոր ռուբլիների հետ կապված գեղծարարությունների վերաբերյալ Նոր քրեական գործերով:

Լրատվամիջոցների տվյալներով՝ Թաթուլյանը Սոչիի «Նայոլն» Էր: Ռուսաստանի իրավապահ մարմիններին հետաքրքրում էր Ալեքսանյանի բիզնես գործունեությունը Սոչիում, որը կապված էր հենց Թաթուլյանի հետ:

Այնուամենայնիվ, ինչպես նշում էին լրագրողները, այդ բիզնես կապը լոկ ձևական առիթ էր, իսկ իսկական պատճառը բոլորովին այլ էր:

Գող Նիսանովի կողմից արգելքի կազմակերպման վարկածը

Մի շարք լրատվամիջոցների հրապարակած տվյալների համաձայն՝ մոտոքի արգելքի իրական պատճառը դարձել է շահերի բախումը [ադրբեջանցի օլիգարխ Գող Նիսանովի հետ](#): Գող Նիսանովը ՌԴ-ում բնակվող ադրբեջանցի ձեռնարկատեր է, ում պատկանում է Մոսկվայում հայտնի «Food City» մեծածախ կենտրոնը: Նիսանովը հայտնի է Ռուսաստանի ուժային շրջանակներում իր ունեցած ահռելի կապերով և ազդեցությամբ:

[«24News» պարբերականի վարկածով](#)՝ Ալեքսանյանը փորձել է իր գյուղատնտեսական արտադրանքը մատակարարել «Food City»-ի բազաներին: Իմանալով այդ մասին՝ Նիսանովը «խնդրել է» ՌԴ իրավապահ համակարգին և իր մտերիմներին առիթ գտնել Ալեքսանյանի՝ Ռուսաստան մոտոքն արգելելու համար: Դրանից հետո «հայտնաբերվել է» իբր ձևական պատճառ՝ Ռուբեն Թաթուլյանի հետ Ալեքսանյանի բիզնես կապերի տեսքով:

Ինչպես հաղորդվում է, Սամվել Ալեքսանյանը Մոսկվա էր մեկնել հարսանեկան արարողությանը մասնակցելու համար, և այդ արգելքը, լրատվամիջոցների տվյալներով, «դեռ երկար է տևելու»:

«Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության ֆինանսավորման վարկածը

Другим так называемым объяснением запрета на въезд стало обнаружение щедрых «даров» Алексаняна правящей партии Армении «Гражданский договор».

По данным СМИ, это было расценено российскими властями как **«финансирование недружественных режимов»**. Учитывая, что отношения между Арменией и Россией в последние годы заметно охладели, а партия «Гражданский договор» Никола Пашиняна взяла курс на постепенное отдаление от России и сближение с ЕС и США, финансирование этой политической силы со стороны армянского олигарха могло стать дополнительным раздражающим фактором для российских властей.

[Как отмечает издание vesti.am](#), «другим так называемым объяснением стало обнаружение щедрых «даров» Александрия партии «Гражданский договор», что было оценено как «финансирование недружественных режимов»».

Մուտքի արգելքի մեկ այլ, այսպես կոչված, բացատրություն դարձավ Հայաստանի իշխող «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցությանը Ալեքսանյանի առատաձեռն «նվերների» բացահայտումը:

Լրատվամիջոցների տվյալներով՝ դա ռուսական իշխանությունների կողմից որակվել է որպես «ոչ բարեկամական ռեժիմների ֆինանսավորում»: Հաշվի առնելով, որ Հայաստանի և Ռուսաստանի միջև հարաբերությունները վերջին տարիներին նկատելիորեն սառել են, իսկ Նիկոլ Փաշինյանի «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցությունը որդեգրել է Ռուսաստանից աստիճանաբար հեռանալու և ԵՄ-ի ու ԱՄՆ-ի հետ մերձենալու կուրս, հայ օլիգարխի կողմից այդ քաղաքական ուժի ֆինանսավորումը կարող էր լրացուցիչ գրգռիչ գործոն դառնալ ռուսական իշխանությունների համար:

[«Vesti.am» պարբերականի նշմամբ](#)՝ «մեկ այլ, այսպես կոչված, բացատրություն դարձավ «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցությանը Ալեքսանյանի առատաձեռն «նվերների» բացահայտումը, ինչը գնահատվել է որպես «ոչ բարեկամական ռեժիմների ֆինանսավորում»»

Այս բացատրությունը աղերսվում է այն տեղեկատվության հետ, որ Ալեքսանյանը Նիկոլ Փաշինյանի և Նրա կնոջ՝ Աննա Հակոբյանի հետ փոխկապակցված կառույցների առանցքային դոնորներից մեկն էր, ներառյալ նվիրատվությունները «Իմ քայլը» և «City of smile» («Ժպիտների քաղաք») հիմնադրամներին, ինչպես նաև «Քաղաքացիական պայմանագիր» կուսակցության ուղղակի ֆինանսավորումը:

Բանակցություններ Ադրբեջանից շաքարավազի մատակարարման շուրջ

Ռուսաստան մուտքի արգելքի ֆոնին տեղեկություններ հայտնվեցին այն մասին, որ Ալեքսանյանը բանակցություններ է վարում Ադրբեջանից ապրանքների մատակարարման շուրջ. անսախաղեպ քայլ հայ գործարարի համար՝ դարաբաղյան չկարգավորված հակամարտության ֆոնին:

Շաքարավազ Ադրբեջանից

2026 թվականի հունվարին «Հրապարակ» թերթը, հղում անելով իշխանություններին մոտ կանգնած աղբյուրներին, հայտնեց, որ Հայաստանի խորհրդարանի նախկին պատգամավոր, գործարար և շաքարավազի ներմուծման շուկայում մենաշնորհատեր [Սամվել Ալեքսանյանը բանակցություններ է վարում Ադրբեջանից շաքարավազի մատակարարման շուրջ](#):

Պարբերականի տվյալներով՝ մոտ ապագայում նա նախատեսում է սկսել շաքարավազի ներմուծումը Հայաստան:

Ցորենի և դիզելային վառելիքի գուլգահեռ ներմուծումը

Շաքարավազի ներմուծմանը գուլգահեռ՝ Ալեքսանյանը նախատեսում է Ադրբեջանից Հայաստան ներկրել չորրորդ կարգի ցորեն և դիզելային վառելիք:

«Հրապարակ» թերթը նշում է, որ ցորեն ներմուծող ընկերությունը պատկանում է Սամվել Ալեքսանյանին: Ինչ վերաբերում է Ադրբեջանից բենզինի ներմուծմանը, ապա այստեղ շրջանառվում է գործարարի կնոջ եղբոր ընկերությունը՝ «Shisha World»-ը, որը պատկանում է Սամվել Մկրտչյանին:

Համատեքստ. տարանցման բացումը

Այս բանակցությունները հնարավոր դարձան քաղաքական իրավիճակի փոփոխության ֆոնին: Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիևը 2025 թվականին հայտարարեց Ադրբեջանի տարածքով դեպի Հայաստան բեռների տարանցման սահմանափակումները հանելու մասին:

Արդեն 2025 թվականի նոյեմբերին Հայաստան ժամանեց Ղազախստանից ցորենի խմբաքանակը՝ անցնելով Ռուսաստանով, Ադրբեջանով և Վրաստանով: 2025 թվականի դեկտեմբերին հայ-վրացական սահմանի «Այրում» կայարանով Ադրբեջանից մուտք գործեց 22 ցիստեռնով տեղափոխված 1 300 տոննա «ԱԻ-95» տեսակի բենզին: Ադրբեջանական բենզինը Հայաստան են ներմուծում «Մեգա Թրեյդ» ՍՊԸ-ն (որը մտնում է իշխող կուսակցության պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանի ընտանիքին պատկանող «SIL Capital» խմբի մեջ) և «Շիշա ուորլդ» ՍՊԸ-ն:

Հայաստանի Էկոնոմիկայի նախարարը 2026 թվականի հունվարի 8-ին ազդարարեց Ադրբեջանից «պրեմիում և սովորական» տեսակի բենզինի ու դիզելի նոր խմբաքանակների մուտքի մասին՝ ընդգծելով, որ նման մատակարարումները կարող են դառնալ կանոնավոր, այլ ոչ թե միանվագ: Հունվարի 11-ին Բաքվում հայտնեցին դեպի Հայաստան նավթամթերքի երրորդ խմբաքանակի ուղարկման մասին:

Նշանակությունը Ալեքսանյանի բիզնես կայսրության համար

Ալեքսանյանի համար, ով տասնամյակներ շարունակ եղել է Հայաստանում շաքարավազի շուկայի մենաշնորհատերը, Ադրբեջանից մատակարարումները նոր հնարավորություններ են բացում: Այնուամենայնիվ, այս քայլը քաղաքական տեսանկյունից ծայրահեղ զգայուն է. դարաբաղյան չկարգավորված հակամարտության և հայ-ադրբեջանական հարաբերություններում պահպանվող լարվածության ֆոնին Ադրբեջանից ապրանքների

Ներմուծումը սուր քննադատություն է առաջացրել և առաջացնում հայկական հասարակության մեջ:

Հատկանշական է, որ սրան զուգահեռ, տեղական հեռուստաալիքներից մեկի տեղեկություններով, ավելի վաղ Ալեքսանյանի հետ քննարկվել է Ադրբեջան շաքարավազ արտահանելու հնարավորությունը: Ճիշտ է, ինքը՝ գործարարը, այդ տեղեկությունը չի հաստատել:

Սամվել Ալեքսանյանի միջազգային գործունեությունը ցույց է տալիս բարդ բիզնես-սխեմաներ կառուցելու նրա ունակությունը, որոնք դուրս են գալիս Հայաստանի սահմաններից շատ ավելի հեռու: Սակայն ռուսական շուկայում ազդեցությունն ընդլայնելու նրա փորձերը հանգեցրին ազդեցիկ մրցակցի հետ հակամարտության և ՌԴ մուտքի արգելքի: Չուզահեռաբար նա որոնում է դեպի Հայաստան ներմուծման նոր հնարավորություններ, ներառյալ Ադրբեջանից աննախադեպ մատակարարումները, ինչը վկայում է նրա պրագմատիզմի և սեփական բիզնեսի պահպանման ու ընդլայնման համար քաղաքականապես ռիսկային քայլերի գնալու պատրաստակամության մասին:

Ռուսաստան մուտքի արգելքը, ըստ ամենայնի, լրջորեն սահմանափակել է Ալեքսանյանի հնարավորությունները իր համար առանցքային շուկաներից մեկում: Այնուամենայնիվ, ինչպես ցույց է տալիս նրա պատմությունը, «շաքարի արքան» կարողանում է հարմարվել փոփոխվող պայմաններին և բիզնեսի զարգացման նոր ուղիներ գտնել: Նույնիսկ եթե դրա համար ստիպված է բանակցությունների մեջ մտնել վաղեմի աշխարհաքաղաքական հակառակորդի հետ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ. ՕԼԻԳԱՐԽԻԿ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ ԶԻ ԶԻՋՈՒՄ ԴԻՐՔԵՐԸ

«Ես օլիգարխ չեմ, և չունեմ ոչ գեներ, ոչ թիկնազոր: Ես ոչինչ չունեմ, երեխեք ջան»: Այս խոսքերը Սամվել Ալեքսանյանն արտասանել է 2018 թվականին՝ «թավշյա հեղափոխության» գագաթնակետին, երբ Երևանի օդը հագեցած էր փոփոխությունների հույսով: Դե ինչ, յուրաքանչյուրն ազատ է իրեն անվանել ինչպես կամենա: Բայց փաստերը համառ բան են: Մարդը, ով «ոչինչ չունի», ունի բազմամիլիարդանոց բիզնես, մենաշնորհային դիրք շաքարավազի շուկայում և մուտք դեպի իշխանության ամենաբարձր կաբինետներ: Մարդը, ով «թիկնազոր չունի», ունի այնպիսի համբավ, որն ստիպում է լրագրողներին վախենալ նրա անունը բարձրաձայն արտասանելուց: Մարդը, ով «օլիգարխ չէ», ունի իրավաբանների, լոբբիստների և քաղաքական մոբիլիզատորների աշխատակազմ, որոնք պատրաստ են ցանկացած պահի կատարել ցանկացած հրաման:

ԼՖիկ Սամոյի պատմությունը սոսկ մեկ ձեռնարկատիրոջ կենսագրություն չէ: Սա հայելին է, որտեղ արտացոլվում է վերջին քսան տարիների հայաստանյան ամբողջ քաղաքական համակարգը: Սերժ Սարգսյանի օրոք նա պատգամավոր էր և հավատարիմ դաշնակից, օգտվում էր լիակատար անձեռնմխելիությունից և մենաշնորհային արտոնություններից: Նիկոլ Փաշինյանի օրոք նա պահպանեց վերահսկողությունը շուկայի նկատմամբ, ստացավ

բազմամիլիոնանոց հարկային արտոնություններ և շարունակում է օգտվել հովանավորչությունից՝ չնայած քրեական գործերին, պատվիրված սպանությունների և ռեյդերական զավթումների մեղադրանքներին:

Ինչպե՞ս դա հնարավոր դարձավ: Պատասխանը ծայրաստիճան ցինիկ է. Ալեքսանյանը պարզապես չփոխեց իր «գույները», այլ հասկացավ հայկական քաղաքականության գլխավոր կանոնը: Իշխանությունն այս երկրում փոխվում է, բայց դրա էությունը մնում է անփոփոխ. դա փոխադարձ ծառայությունների համակարգ է, որտեղ օլիգարխը վճարում է հավատարմությամբ ու փողով, իսկ իշխանությունը պատասխանում է մենաշնորհներով և հարկային արտոնություններով: 2018 թվականի հեղափոխությունը տապալեց Սարգսյանին, բայց անձեռնմխելի թողեց տնտեսական հիմքերը: Եվ ԼՖիկ Սամոն դրա լավագույն ապացույցն է: Նա չպայքարեց նոր իշխանության դեմ. նա դարձավ դրա մասը: Նա ֆինանսավորում էր Աննա Հակոբյանի հիմնադրամները, նրա կինը մասնակցում էր վարչապետի տիկնոջ կազմակերպած վճարովի ընթրիքներին, իսկ նրա ընկերությունները Փաշինյանի կառավարությունից ստացան տասնյակ միլիոնավոր դոլարների արտոնություններ: Ճակատագրի հեգնա՞նք, թե՞ համակարգի օրինաչափություն, որը պարզապես փոխել է ցուցանակը:

Մեր հետաքննության գլխավոր եզրահանգումը հնչում է դառը և անառարկելի. Սամվել Ալեքսանյանի հաջողությունը բիզնեսում միշտ եղել և մնում է իշխանությունների հետ նրա կապերի ուղղակի հետևանքը: Ոչ թե ձեռներեցի տաղանդի, ոչ թե հաջողության, ոչ թե աշխատասիրության, այլ հենց ճիշտ պահին ճիշտ տեղում և ճիշտ մարդու հետ լինելու ունակության: Սարգսյանի օրոք նա «յուրային» էր: Փաշինյանի օրոք նա դարձավ «յուրային»: Եվ սա անձնական նվիրվածության մասին չէ, սա հաշվարկի մասին է. քաղաքական քամին զգալու և առագաստները մրցակիցներից ավելի արագ փոխելու ունակության մասին:

Եվ այսօր, երբ Հայաստանի կառավարությունը հպարտությամբ գեկուցում է մենաշնորհների դեմ պայքարի մասին, «շաքարի արքան» շարունակում է կառավարել իր թագավորությունը: Նրա գործարաններն աշխատում են, նրա սուպերմարկետները բաց են, նրա անունը նախկինի պես արտասանում են փսփսուքով: Իսկ մենք՝ հասարակությունը, ինքներս մեզ տալիս ենք նույն հարցը. իսկ ի՞նչ է իրականում փոխվել «թավշյա հեղափոխությունից» հետո: Փոխվել են դեմքերը, բայց ոչ խաղի կանոնները: Փոխվել են կարգախոսները, բայց ոչ ռեսուրսների բաշխման մեխանիզմները:

ԼՖիկ Սամոն բացառություն չէ: Նա կանոն է: Կանոն, որը տասնամյակներ շարունակ գործում է Հայաստանում. օլիգարխը չի հեռանում իշխանությունից, նա պարզապես նոր գործընկեր է գտնում: Եվ քանի դեռ այս համակարգը ողջ է, ցանկացած հեղափոխություն լինելու է ընդամենը դեկորացիաների փոփոխություն՝ անփոփոխ ռեժիսորի պայմաններում: Հարցն ընդամենը նրանում է, թե դեռ որքան «շաքարի արքաները» իրենց պայմանները կթելադրեն ավելի լավ ճակատագրի արժանի երկրին:

